

Kendelse

afsagt den 21. februar 2019

Sag nr. 2018-80-0173

[Klager] ved [Repræsentanten]

mod

Radio24syv

[Klager] har klaget til Pressenævnet over Radio24syvs afslag på at bringe et genmæle vedrørende oplysninger bragt i radioprogrammet *"Rushys roulette"* den 8. august 2018. Udsendelsen er fortsat tilgængelig på Radio24syvs hjemmeside, 24syv.dk.

[Klager] har klaget over, at der af udsendelsen fremgår ukorrekte og skadelige oplysninger om dem.

1 Sagsfremstilling

Radio24syv bragte den 8. august 2018 radioprogrammet *Rushys Roulette*. Udsendelsen er fortsat tilgængelig på Radio24syvs hjemmeside, 24syv.dk under overskriften *"Hvilke dele af demokratiet skal vi opgive? (2)*. På hjemmesiden fremgår følgende omtale af udsendelsen:

"Vi må acceptere, at demokratiet er ved at gå i stykker, og vi må beslutte, hvilke dele vi vil redde, og hvilke vi er parat til at opgive". Sådan vurderer den britiske professor, [Professoren], de vestlige demokratiers tilstand. Vi diskuterer: Hvad er de vigtigste demokratiske værdier, vi bør stå fast om? De nationalkonservative grupper er på fremmarch i både Sverige, Tyskland, Ungarn og Frankrig.

Den nationalkonservative gruppe kaldet [Klager] inviterer til en sommerlejr for deres medlemmer fra hele Europa, hvor flere danske medlemmer af [KLAGER] også deltager. Her skal de bl.a. lære selvforsvar og hvordan de skal forholde sig i forbindelse med masseanholdelser. Vi diskuterer: Har vi stirret os så blinde på den religiøse ekstremisme, at vi totalt overser den oprustning, der sker på højrefløjen?

Dagens panel: [Paneldeltager A], MF (V), og [Paneldeltager B], debattør (SF), og [Paneldeltager C], studerende.

Dagens gæster: [Panelgæsten], forfatter og konservativ debattør"

Udsendelsen indeholder et ca. 10 minutter langt indslag vedrørende [Klager], hvoraf følgende blandt andet fremgår:

”[Tidskode 35:35- 45:55]

[Værten]: Ja, og du lytter til debatten om indvandring, om identitet, om multikulturalisme og her i den første del af timen har vi talt om demokratiet. Med mig i studiet har jeg [Paneldeltager A], medlem af Folketinget for Venstre, [Paneldeltager B], som er debattør og medlem af SF, og [Paneldeltager C], som er debattør og studerende, og så har jeg også [Panelgæsten] med, som er forfatter og konservativ debattør. Vi bevæger os lidt videre i teksten her, hvor jeg sætter fokus på et andet fænomen, der også er i gang over hele Europa. Der er mange, eller der er en del nationalsocialistiske bevægelser og grupper, som blomstrer i disse år overalt i Europa. Den nazistiske og nordiske modstandsbevægelse i Sverige har vokset sig stor nok til at udgøre en reel terrortrussel ifølge de svenske myndigheder. I Frankrig har den indvandrerkritiske ungdomsbevægelse [Klagers franske navn] rimelig meget medvind i sejlene. Tyskland har også sine grupper. Og her i august måned, dér holder [Klagers franske navn] en ferielej, hvor også danske medlemmer af [Klager], de deltager. Og her skal de blandt andet lære at forsvare sig selv, og de skal lære, hvordan de håndterer masseansamlinger i forbindelse med deres aktioner og så videre. Og vi har talt med [Klager] her i programmet. Jeg havde deres talskvinde i studiet for et år siden, da de lige var kommet frem, og nu popper de så op igen. Og det jeg tænker, det er, at de har ligget sådan lidt i dvale her det sidste år, der er gået. Og vi har talt rigtig meget religiøs ekstremisme, men jeg synes nogle gange, at vi glemmer lidt i debatten at fokusere på nogle af de bevægelser, der er på højrefløjen. Alle mine alarmklokker ringer, når jeg hører om en hyggeferielej for ligesindede, som har det til fælles, at de er imod indvandring. De synes, der foregår en kæmpestor masseindvandring sted, og det skal de bekæmpe. De skal ned og lære, hvordan de skal inspireres til at lave meget spektakulære aktioner. Blandt andet er de kendt for i Frankrig at have iklædt diverse nationalikoner og nationalheltestatuer i burkaer. At vi har en gruppe mennesker på den måde, der opruster til en eller anden form for, ja, det de selv betegner som en modstandskamp. Modstandskamp for mig er Anden Verdenskrig og modstandsfolk, der bekæmpede den tyske hær og alt det der. Modstandskamp for mig er ikke den kamp, som de definerer imod de ting, der sker lige nu i Europa. Det er min følelse. Hvordan opfatter du det, [Panelgæsten]?

[Panelgæsten]: Altså, jeg vil sige det sådan, at højreradikalismen i Europa kan blive et problem og bliver sikkert også et problem, hvis den udvikling, som vi har set efterhånden i mange år, den fortsætter. Men det er også meget, meget vigtigt at have fat i de rette proportioner i det her billede. Når vi ikke har talt så meget igen om højreradikalister som islamisk radikalisme, så skyldes det jo kort og godt, at hvis vi ser på oplysninger fra fx Europol, altså den europæiske efterretningstjeneste, så kan vi læse sort på hvidt, at der i 2016-2017 kun er blevet arresteret 12 højreradikale, der blev arresteret dobbelt så mange venstresradikale, mere end dobbelt så mange, 31, og der blev arresteret 718 islamister. Så proportionerne her, tallene, siger jo alt om, hvor problemet ligger. Og det ligger altså ikke på højrefløjen. Dermed ikke sagt, at vi ikke skal være opmærksomme på det. Dermed ikke sagt, at det ikke kan blive et problem, for det kan godt blive et meget, meget stort problem. Så det skal vi være opmærksomme på. Men jeg synes med [Klager], det er ikke der, vi skal kigge hen, fordi for

mig at se, og så vidt jeg er orienteret, så gør de ikke noget ulovligt, og de virker ikke ved vold. Så det er nogle andre højreradikale grupper, man skal have et kig på, ikke [Klager]. Når de lærer hinanden selvforsvar, så skyldes det jo kort og godt, at de er udsat for at blive overfaldet, når de demonstrerer i gaderne, sådan som vi også i Danmark ser det med den indvandrerkritiske gruppe For Frihed, der skal have talstærkt fremmøde af politi, når de laver demonstrationer, for ikke at blive overfaldet. [Værten]: Ja, [Paneldeltager B].

[Paneldeltager B]: Selvfølgelig skal vi holde øje med denne her gruppe. Hvis gruppen var en islamisk gruppe, så ville vi have holdt øje med dem for længst. Enhver gruppe, der begynder at samle sig på den måde, tilegner sig egenskaber, som lægger op til vold eller en eller anden form for sammenstød, dem skal vi holde øje med. Det bliver vi nødt til uanset, hvad de hører til. For på et eller andet tidspunkt, hvem ved, så kan det være, at de også skal lære at skyde med våben eller noget andet. Og igen, jeg siger det bare, hvis det havde været en gruppe à la Al-Queda, så havde man allerede holdt øje med dem for længst. Derfor bliver vi også nødt til at gøre det med denne her gruppe, inden det går galt. For vi har, altså historisk set, har vi før talt om, at det ikke er så farligt, fordi det er en lille gruppe, og lige pludselig har de vokset sig meget større, og så står vi der midt i en krig, hvor folk de overfalder hinanden på gaden. Det holder ikke.

[Paneldeltager C]: Også fordi, det er nogle vildt ekstreme holdninger, som de giver udtryk for, altså.

[Paneldeltager B] [Bryder ind, *Pressenævnet*]: Fuldstændigt sindssyge holdninger.

[Paneldeltager C]: Det er jo en flok neonazister, som taler om raceteori og etnonationale fællesskaber og alt muligt andet baseret på hvad for noget blod, der flyder i dine årer, og sådan nogle ting. Og det er da enormt skræmmende og vildt uhyggeligt. Derfor er det da klart, at vi skal være opmærksomme på det. Jeg tror til gengæld, det er også farligt, at man heller ikke kommer til at blæse det mere op, end hvad godt er. Jeg så, Politiken kørte sådan en forside, hvor der stod: "Det nye ungdomsoprør fra højre", eller et eller andet, hvor der var sådan et stort forsidebillede med et stort flag og nogle folk og flotte farver og alt muligt andet. Og jeg tænkte, det er måske også at puste til gløderne, for de er nok mest af alt ti tosser på en flot redigeret Facebook-video, og det skal vi passe på med. At vi heller ikke kommer til at give dem for meget magt i kraft af, at vi stiller dem op på en piedestal, og de får et solointerview med Zetland og alt muligt andet. Fordi så kommer man jo også til at puste til gløderne.

[Paneldeltager A]: Det er hørt.

[Værten]: Men ikke desto mindre, så har de jo fat i en stemning. De har jo fat i en bevægelse, som er europæisk, så det er jo noget, som vi er nødt til at forholde os til.

[Paneldeltager C]: Ja, vi skal tage det meget seriøst. Det er et udtryk, et råb om hjælp, var jeg lige ved at sige. Altså, hvis der er nogle mennesker, der er vokset op i Danmark, som er så ekstremt fremmedfjendske og frygter så meget, at samfundet skal kollapse og alt muligt andet, som jeg vil sige lider af en vrangforestilling, så er det da vigtigt, at alle os andre vi tager det seriøst og siger, hvad er det, vi gør forkert, hvad er det for nogle problemer, vi ikke formår at løse, der gør, at der er nogle unge mennesker, der har det sådan i vores samfund. Og det vidner jo om, at der faktisk er

nogle reelle integrationsudfordringer, eller hvad man skal sige, der er nogle reelle kultursammenstød, som vi bliver nødt til at tage hånd om, sådan så vi ikke ender med at få nogle unge, der vokser op og har den slags forestillinger om, hvad for nogle remedier man må tage i brug, fordi verden er ved at gå under.

[Værten]: Jeg tænker, når man taler om religiøs ekstremisme, så har vi jo x antal programmer, exitprogrammer, og hvad ved jeg, vi sætter i værk. Vi har et øje på hver finger og tå for at finde ud af, hvad er det, de gør. De her grupper, nu ikke kun [Klager], der er også andre grupper, som går lidt under radaren, kan vi som samfund gøre noget for at fange dem ind eller noget?

[Paneldeltager B]: Selvfølgelig kan vi det.

[Værten]: Hvordan gør vi lige det så?

[Paneldeltager B]: Jamen de samme exitprogrammer. Det er jo ekstremisme fra højre- og venstrefløjen, og dér er løsningerne de samme, fordi det er ekstreme holdninger, bare forskellige fløje, og i sidste ende så bunder det i en ekstrem form for fascisme. Jeg tror helt klart, man bliver nødt til at sætte ind og have en helt klar handlingsplan for, hvordan vi skal gøre, og hvordan vi skal hjælpe folk ud af de her grupper. Det samme med rockergrupper og bandegrupper. Altså det er exitprogrammer, der er vejen frem. At vi bliver bedre til at hjælpe folk, og vi bliver bedre til at løse, sige, hvorfor sker det her.

[...]

[Værten]: [Panelgæsten], du siger, de virker ikke ved vold, det står i den artikel, som Berlingeren havde fremme her forleden dag, tror du på det? Altså, bliver det ved med at være det, når du træner i selvforsvar, jamen det er jo ikke for resten af samfundet, det er jo kun for de dér venstreorienterede, som de møder på deres vej ved demonstrationer. Tror du, man kan begrænse det til det, hvis de er trænet til selvforsvar? Så kan man jo retfærdiggøre selvforsvar over for alle.

[Panelgæsten]: Jo, men altså gruppen skal jo kendes på, om den forstår effektivt at smide sådan nogle tosser ud, og hvis de udgør en decideret trussel, så anmeld dem til myndighederne. Det er klart. Og hvis [Klager] ikke er i stand til det, så skal gruppen selvfølgelig fordømmes, det er klart, og den skal også fordømmes, hvis den virker ved ulovligheder. Det gør den bare ikke, så vidt som jeg er orienteret. At der så kan være medlemmer, som har gjort det, jamen det er sikkert de ydre, men så skal gruppen jo gøre kort proces mod den slags typer. Og så vidt jeg er orienteret, så er det også det, man har gjort. Så igen, vi skal altså have proportionerne ind her, det er klart, der findes decideret nazistiske og højreradikale grupperinger. Og ja, klart, dem skal man holde meget godt øje med, og det gør efterretningstjenesterne altså også, når de arresterer 12 personer. Men altså dobbelt så mange venstreradikale og over 50 gange så mange islamister, så, det jeg mener, det er altså proportionerne det her. [...]"

[Klager] sendte den 9. august 2018 en anmodning til Radio24syv om at få bragt et genmæle over for indslaget. Radio24syv afviste den 10. august 2018 [Klager]s anmodning. [Klager]s klage over Radio24syvs afslag er modtaget i Pressenævnet den 22. august 2018.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

[Klager] har anført, at der i udsendelsen bliver fremført en række usande og injurierende påstande om [Klager], som er skadelige for bevægelsens omdømme, såfremt påstandene udbredes yderligere i den offentlige debat.

[Klager] har derfor, i medfør af medieansvarslovens kapitel seks, anmodet om at få bragt følgende genmæle:

”Der er blevet fremført anklager mod bevægelsen [Klager], som er injurierende og usande. Det er blevet påstået at; [Klager] er en del af nationalsocialistiske bevægelser, grupper, som blomstrer i disse år overalt i Europa, at bevægelsen tilegner sig egenskaber som lægger op til vold - som er en del af en proces, som vil føre til at bevægelsen skal lære at bruge våben, hvilket kan føre til en situation hvor ’vi oplever at folk skyder hinanden ned på gaden. Ydermere blev [Klager] anklaget for at ’være neofascister, som taler om raceteori, (...), samt at være ’ekstremt fremmedfjendske’, såvel som at ’bunde i en ekstrem form for fascisme’.

Disse anklager er ikke korrekte. [Klager] er ikke nationalsocialister, fascister eller neofascister. [Klager]s medlemmer er ikke ekstremt fremmedfjendske, og bevægelsen retter ikke sin aktivisme eller anden aktivitet mod individer, men mod strukturer. Radio 24/7 beklager disse fejl.”

[Klager] har herefter anført følgende vedrørende seks udsagn, som fremgår af det påklagede indslag:

- Udsagn 1

Udsendelsens indslag vedrørende [Klager], som på Radio24syvs hjemmeside bærer overskriften ”[Klager]”, indledes af radioværten blandt andet med følgende udsagn:

” [...] en del nationalsocialistiske bevægelser og grupper, som blomstrer i disse år overalt i Europa.”

I indledningen kategoriseres [Klager] som nationalsocialistisk og bliver sat i samme kategori som Den Nordiske Modstandsbevægelse; en erklæret nynazistisk bevægelse. [Klager] har anført, at udsagnet ikke er korrekt, da [Klager] utvetydigt tager afstand fra nationalsocialisme, nynazisme og alle andre totalitære ideologier, hvilket fremgår af bevægelsens hjemmeside.

[Klager] har herudover blandt andet anført, at selvom der står på Radio24syvs hjemmeside, at indslaget omhandler nationalkonservative grupper, så nævnes ordet ”nationalkonservativ” ikke i indslaget – det gør kun ordet ”nationalsocialistisk”. [Klager] er i øvrigt ikke enig med Radio24syv i, at indslaget har en europæisk vinkel, da denne kun nævnes kort, hvorimod langt størstedelen af indslaget vedrører danske forhold.

Radio24syvs henvisning til interviewet i Zetland den 5. januar 2018 er tendentiøs, da [Klager] i interviewet beskrives på følgende måde: ”Den stærkt indvandrerkritiske bevægelse har de

seneste år spredt sig fra Frankrig til lande som Tyskland, Østrig, Holland, Italien og England og nu altså også til Danmark. Bevægelsens fokus på europæisk historie, kultur og identitet – i stedet for race og antisemitisme som andre højreradikale grupperinger [...]”. Samtidig citeres bevægelsens talsperson [Talspersonen] i interviewet blandt andet for følgende:

”Det er en følelse af, at jeg har et ansvar for min kultur. Det forpligter, at generationer før mig har forsvaret og opbygget en kultur, der nu er i mine hænder. [...]” Vi er i en kamp mod tiden”, siger hun. ”Hvis ikke vi vender den demografiske udvikling, er det for sent.”

Ovenstående citater er inden for det politiske etablissemments diskurs og udgør ingenlunde belæg for anklager om nationalsocialisme eller renhedsprincip.

Videre er [Klager] ikke enig med Radio24syv i, at begrebet etnokulturel identitet ikke er ”nærmere defineret”. [Klager] har henvist til bevægelsens dybdegående artikel om emnet, som findes på bevægelsens hjemmeside, hvor det blandt andet fremgår: *”Vi mener at identitet er baseret på både kultur og etnicitet, og er på den måde et samspil mellem noget dynamisk og noget kontinuerligt. Det er det vi kalder etnokulturel identitet. [...] Det bliver ofte problematiseret at tale om etnicitet. Selv om de fleste mennesker anerkender, og agerer efter det i deres hverdag, så bliver vi ofte beskyldt for at gå ind for ”racerenhed”. Lad os slå fast en gang for alle, at vi ikke tror på idéen om racerenhed. Det findes ikke.”*

For så vidt angår det interview, der blev bragt på den engelske TV-kanal Channel 4, har [Klager] bemærket, at citatet om ”pure french origine” ikke fremsættes af den franske talsperson i det nævnte interview. Der er derfor ikke belæg for, at udtalelsen er fremsat. I interviewet udtaler talsmanden i øvrigt, at bevægelsen ønsker, at flertallet af ikke-europæere skal sendes hjem. Denne overbevisning er meget nær en majoritetsoverbevisning i dansk politik, idet det fremgår af artiklen *”Flertal vil sende flygtninge hjem, frem for at integrere dem”* bragt på Berlingskes netavis den 10. september 2018, at *”En meningsmåling, som Voxmeter har foretaget for Ritzau, viser at 54 procent af de adspurgte er enige i, at flygtninge skal hjælpes midlertidigt i Danmark med henblik på hjemsendelse frem for at blive integreret med sigte på permanent ophold. Kun 24 procent er uenige i udsagnet.”*

Radio24syvs påstand om, at bevægelsen i Østrig har demonstreret med neonazistiske grupper er uden belæg, ligesom Radio24syvs opsummering af konklusionen fra den tyske rapport om [Klager] beror på en fejloversættelse.

Det påklagede udsagn i indslaget om, at bevægelsen er nationalsocialistisk, fremstår som en faktisk oplysning. Udsagnet kan derfor ikke forsvares under ”hensyn til en fri debat”.

- Udsagn 2

[Klager] anklages i udsendelsen for at betegne sit virke som *”En modstandskamp”*, hvilket efterfølges af studieværtens udsagn *”modstandskamp for mig er Anden Verdenskrig”*.

[Klager] har aldrig betegnet sig selv som værende en del af ”en modstandskamp”, og da udsagnet bruges til at styrke anklagen om, at bevægelsen er del af en nationalsocialistisk opblomstring, forekommer udsagnet særligt tendentiøst og kritisk.

Klagen angår ikke værtens personlige holdning, men at der med udsagnet med overlæg drages associationer til Anden Verdenskrig, som styrker værtens kategorisering af [Klager] som nationalsocialistisk.

[Talspersonen]s udsagn i Politiken den 18. december 2017 er i øvrigt ikke sammenlignelige med udsagnet om, at bevægelsen ”opruster til modstandskamp”.

- Udsagn 3

I udsendelsen anklages [Klager] for:

”at tilegne sig egenskaber, som lægger op til vold”,

og at denne påståede tilegnelse af egenskaber, som lægger op til vold, er en del af en proces, som vil føre til, at bevægelsen skal lære at bruge våben, hvilket kan føre til en situation, hvor ”vi oplever at folk skyder hinanden ned på gaden”.

Anklagen er dybt spekulativ, og der fremføres ikke belæg for anklagen. [Klager] tager utvetydigt afstand fra vold og voldelige handlinger.

I relation til Radio24syvs bemærkninger fremsat under Pressenævnssagen har [Klager] blandt andet anført, at bevægelsen ikke er enig i Radio24syvs betragtninger om, at deltagerne på sommerlejren bar ”uniformslignende T-shirts”, eller at bevægelsen i flere lande har afholdt demonstrationer i uniformslignende dragter. I artiklen fra The Independant, som Radio24syv har henvist til, fremgår der i øvrigt ikke oplysninger, der kan legitimere anklagen om ”militant træning”.

[Klager] er endvidere ikke enig i, at de påklagede udsagn er udtryk for paneldeltagernes personlige holdning eller bekymring, da der tværtimod tales i absolutte termer om en deterministisk proces.

- Udsagn 4

For så vidt angår indslagets udsagn, hvori [Klager] anklages for at være:

”neofascister, som taler om raceteori [...]”

har [Klager] anført, at der ikke føres belæg for anklagen, som er groft injurierende. Bevægelsen tager ubetinget afstand fra såvel neofascister som fascister, hvilket fremgår af bevægelsens hjemmeside. Tværtimod står [Klager] i modsætning til ”det gamle højre”, som typisk har haft et ensidigt syn på identitet gennem faktorer som race.

Som svar på Radio24syvs bemærkninger vedrørende paneldeltageren [Paneldeltager C]s brug af begrebet neofascisme har [Klager] afvist, at bevægelsen i Europa agerer militant og uniformeret, eller at bevægelsen samarbejder med grupper, der slutter op om fascismens ideologi. [Klager] har i øvrigt ikke udtalt sig om "ikke-vestlige borgere", men derimod om migranter. Der er således ikke belæg for udsagnet.

For så vidt angår begrebet raceteori har [Klager] blandt andet fastholdt, at indslaget alene er rettet mod den danske bevægelse, som altså afviser at tale om raceteori, hvilket [Talspersonen] bekræftede i sine udtalelser i Politiken den 18. december 2017. Samtidig fastholder [Klager], at begrebet etnokulturel identitet er veldefineret, ligesom bevægelsen understreger ikke at vægte menneskers hudfarve, hvilket det ovenfor nævnte interview i mediet Zetland den 5. januar 2018 bekræfter.

- Udsagn 5

I udsendelsen anklages [Klager]s medlemmer for at være:

"ekstremt fremmedfjendske"

Udsagnet er ikke korrekt. [Klager] har henvist til følgende udsagn om bevægelsens aktivisme, som fremgår af bevægelsens hjemmeside: "[Klager]s aktivisme, *Pressenævnet*] *retter sig aldrig mod enkelte migranter eller flygtninge. Vi er stærkt kritiske overfor det system, der er resulteret i masseindvandring til Danmark og mange andre europæiske lande, og det er altid dette system, og den multikulturelle ideologi, vi arbejder imod.*

Migranter, der kommer til Danmark, gør det for at forbedre deres livsvilkår. Det er forståeligt, og det er os selv som folk, der må sætte grænsen for hvor mange migranter her skal være. Derfor er det ikke migranterne i sig selv, der er problemet, men selvhadets ideologier, der fortsat tillader masseindvandring og udviskning af identitet og kultur, der er problemet."

Herudover har [Klager] blandt anført, at bevægelsens brug af slogans som "Byg Fort Europa" og "Totalt asylstop" bruges af en bred vifte af politiske aktører, eksempelvis med Lars Løkke Rasmussens valgløfte om "straksopbremsning", at kilderne til oplysningen på den danske udgave af Wikipedia om, at bevægelsen er "højreekstrem" ikke vedrører [Klager] konkret, og at adjunkt [Adjunkten]s udtalelse om [Klager] må betragtes som en personlig holdning, og ikke et ekspertudsagn, eftersom der ikke er offentliggjort nogen forskning på området. [Klager] har også afvist, at bevægelsens aktioner skulle bevise andet end, at dens aktivisme og politiske ageren retter sig mod strukturer og politisk forandring.

- Udsagn 6

I udsendelsen påstås [Klager], at bunde:

"i en ekstrem form for fascisme"

[Klager] har anført, at udsagnet ikke er korrekt, og at der ikke fremføres belæg for anklagen. [Klager] tager ubetinget afstand fra fascisme, hvilket fremgår af bevægelsens hjemmeside.

Som svar på Radio24syvs bemærkninger under Pressenævnssagen har [Klager] henvist til sine bemærkninger vedrørende udsagn 1 og udsagn 4.

2.2 Radio24syvs synspunkter

Radio24syv har indledningsvist bemærket, at radioprogrammet Rushys Roulette, som det påklagede indslag blev bragt i, er et program, der diskuterer indvandring, integration, det multikulturelle samfund, identitetspolitik m.m. I Rushys Roulette tager værten, [Værten], i løbet af programmets to timer en række forskellige emner op, som debatteres af et panel udvalgt på dagen. I programmet deltager både egentlige eksperter med specifik faglig viden og forskellige samfundsdebattører, der i kraft af deres holdninger og værdier anes for at være interessante stemmer i den aktuelle debat.

I den konkrete debat deltager [Paneldeltager B], [Paneldeltager C] og [Panelgæsten]. Ingen af dem er egentlige eksperter men netop debattører med en levende interesse for samfundsforhold. Deltagerne er inviteret i studiet i kraft af deres holdninger – også forskellige holdninger. Deres holdninger og synspunkter på samfundsudviklingen er dannet ud fra deres læsning og ikke mindst tolkning af en lang række kilder som eksempelvis medieomtaler, indlæg/blogs, deltagelse i debatter, personlige oplevelser m.m. Det tilsammen har skabt det referencerum, de og alle andre debattører gør brug af i en fri og åben debat. Det giver derfor ikke mening at vurdere deres udsagn på, om de i hvert enkelt tilfælde har komplette kildehenvisninger på deres holdninger. De udtalelser om [Klager]s politiske grundlag og målsætninger, som fremsættes af de medvirkende debattører, er i øvrigt baseret på det, som bevægelsen selv betegner som værende inden for ”det politiske etablissemments diskurs”.

Det påklagede indslag har følgende overskrift:

”De nationalkonservative grupper er på fremmarch i både Sverige, Tyskland, Ungarn og Frankrig. Den nationalkonservative gruppe kaldet [Klager] inviterer til en sommerlejr for deres medlemmer fra hele Europa, hvor flere danske medlemmer af [KLAGER] også deltager. Her skal de bl.a. lære selvforsvar og hvordan de skal forholde sig i forbindelse med masseanholdelser. Vi diskuterer: Har vi stirret os så blinde på den religiøse ekstremisme, at vi totalt overser den oprustning, der sker på højrefløjen?”

Debatten i indslaget om den nationalkonservative gruppe [Klager] handler ikke specifikt om [Klager] i Danmark. Som overskriften og debatten tydeligt udtrykker, så er det mere en generel debat om [Klager] og andre højreekstreme gruppers fremgang i Europa. Med en konkret dansk anledning – nemlig at den danske afdeling havde inviteret medlemmerne på sommerlejr i Frankrig, som omtalt i Berlingske den 4. august 2018.

I indslaget er forskellige og modsatrettede synspunkter repræsenteret. Således deltager debattøren [Panelgæsten] med et mere generelt syn på de omtalte bevægelser, og han bemærker blandt andet i indslaget, at [Klager] ikke virker ved vold, og at bevægelsens medlemmer i hvert fald i Danmark ikke er dømt for vold.

Radio24syv har oplyst, at [Klager] efter sin klage til mediet blev tilbudt at stille op i en efterfølgende liveudsendelse i Rushys Roulette og dér tage en debat om bevægelsens synspunkter og baggrund. Dette har [Klager] afvist.

For så vidt angår [Klager]s konkrete klagepunkter har Radio24syv blandt andet anført følgende:

- Udsagn 1

Udsagnet om, at [Klager] kategoriseres som en af følgende *”en del nationalsocialistiske bevægelser, grupper, som blomster i disse år overalt i Europa”* fremsættes af værten under indslagets introduktion, hvor forskellige europæiske grupper omtales.

Hertil har Radio24syv anført, at det er væsentligt at understrege, at indslagets debat handler om et europæisk fænomen, og at [Klager] i programomtalen betegnes som nationalkonservativ. En undersøgelse af diverse udtalelser fra bevægelsens medlemmer om etnicitet, europæisk identitet og det ikke nærmere definerede begreb ”etnokulturel” peger på, at der i den bagvedliggende ideologi for [Klager] er ønsker om et etnisk og kulturelt ”rent” Europa.

Som belæg herfor har Radio24syv henvist til, at bevægelsens danske talsperson, [Talspersonen], i et interview til mediet Zetland den 5. januar 2018 udtalte, at bevægelsen ønsker, at alle ikke-vestlige migranter ikke får lov til at rejse ind i Europa, og at alle herboende ikke-vestlige migranter rejser hjem, helst på eget initiativ – men tvang kan blive nødvendigt. I den pågældende artikel sammenfattes bevægelsens projekt således: at forsvare kontinentets kulturelle og etniske homogenitet mod forandringer som følge af indvandringen. I et interview i Politiken den 18. december 2017 udtalte [Talspersonen]:

”Den befolkningsudskiftning, vi oplever i Europa lige nu, ville normalt ikke kunne ske uden en invasion. Man har ret til at forsvare sit land, sin kultur og sine grænser. Islam er et symptom, men sygdommen er, at vi ikke har en stærk nok bevidsthed om, at vores kultur ikke er udødelig – den skal dyrkes, beskyttes og bringes videre.”

I et nyhedsindslag på den engelske tv-kanal Channel 4 om [Klagers franske navn] i Frankrig, forklarede bevægelsens talsperson under et besøg på bevægelsens afdeling i byen Lille, at bevægelsen kun ønsker at yde hjælp til personer af ”pure french origine”.

Manifestet *”[Klager]: En krigserklæring mod 68’erne”* blev udgivet i 2013 af den 21-årige østriger [Person A]. I manifestet beskrev [Person A], hvordan *”Europa har nået sin afslutning efter tusinder af års stolte historie”*. Den muslimske indvandring er *”Den indtrængende fjende”*, men problemet er ifølge manifestet i lige så høj grad det europæiske folks manglende vilje til at kæmpe for sin kulturelle og etniske overlevelse.

Herudover fremgår det af en artikel fra 2016 på den østrigske avis Die Presses netavis, at [Klager] i Østrig har afholdt arrangementer, hvor neonazistiske grupper fra Polen og Ungarn var inviteret med til at demonstrere mod indvandring, ligesom det fremgår af en tysk rapport fra 2014, ”*Die Identitäre Bewegung Deutschland (IBD) – Bewegung oder virtuelles Phänomen?*”, at [Klager] anses for at befinde sig i et krydsfelt mellem det nye højre og neonazistiske grupperinger.

Radio24syv har anført, at det ikke kan være op til en bevægelse alene at definere, hvordan den omtales af medier og debattører. Der må af hensyn til en fri og åben debat være et rum, hvori vurderinger og analyser af bevægelsens konkrete udsagn og handlinger – her også på europæisk plan – kan indgå i den måde, bevægelsen omtales på. På den baggrund finder Radio24syv klagen vedrørende udsagn 1 grundløs.

- Udsagn 2

I relation til indslaget udsagn om, at [Klager] selv betegner sin kamp som ”*en modstandskamp*”, og at der i indslaget drages associationer til Anden Verdenskrig, har Radio24syv for det første anført, at værten i indslaget meget tydeligt taler om sin personlige definition på modstandskamp, som stilles i modsætning til bevægelsens. For det andet bruger [Klager] i mange sammenhænge selv betegnelser som modstandskamp og invasion.

Som belæg for udsagnet har Radio24syv blandt andet henvist til følgende fra interviewet med bevægelsens talsmand [Talspersonen] den 18. december 2017 i Politiken:

”Den befolkningsudskiftning, vi oplever i Europa lige nu, ville normalt ikke kunne ske uden en invasion. Man har ret til at forsvare sit land, sin kultur og sine grænser. [...] Betragter I jer selv som en moderne modstandsbevægelse? »Helt klart. Og som en modkultur.”

Radio24syv har også henvist til østrigske [Person A]s manifest, hvor han taler om ”*den indtrængende fjende*”.

Radio24syv finder klagepunktet grundløst.

- Udsagn 3

I relation til indslaget udsagn, hvori [Klager] anklages for at tilegne sig egenskaber, som lægger op til vold, har Radio24syv bemærket, at der i programmet Rushys Roulette foregår en debat, hvor deltagerne fremlægger deres synspunkter og holdninger.

I forhold til [Klager] er der tale om en bevægelse, der italesætter sig med begreber som invasion, modstandskamp og fjender. Samtidig holdt bevægelsen i Frankrig en sommerlejr, hvor en video fra lejren viste unge medlemmer i ens uniformslignende T-shirts, der trænede i at slås på en måde, som efter Radio24syvs opfattelse kan være vanskelig at identificere med selvforsvarsteknik eller passiv modstand i forbindelse med gadekamp. En række europæiske

medier har beskrevet sommerlejren og lagt vægt på dens militante træning. Eksempelvis i artiklen ”[Klagers engelske navn]: *Far-right group sending UK recruits to military-style training camps in Europe*” bragt i den britiske avis The Independants netavis den 9. november 2017. Radio24syv har oplyst, at [Klager] ligeledes i flere europæiske lande har afholdt demonstrationer i uniformslignende dragter og i T-shirts, der bærer den antikke krigerstats Spartas symbol, som ofte ses som udtryk for krigen mod en invasion af fremmede.

Uanset, at [Klager] selv tager afstand fra vold, har Radio24syv anført, at det er inden for rammerne af en fri og åben debat, at to af indslagens paneldeltagere, [Paneldeltager B] og [Paneldeltager C], på forskellige måder udtrykker bekymring for, om [Klager] vil udvikle sig i en voldelig retning og opfordrer til, at myndighederne overvåger dem. Radio24syv har bemærket, at den tredje paneldeltager, [Panelgæsten], i modsætning hertil bl.a. siger følgende:

”Så vidt, jeg er orienteret, gør de ikke noget ulovligt. De virker ikke ved vold. Når de lærer hinanden selvforsvar, skyldes det jo kort og godt, at de er udsat for at blive overfaldet, når de demonstrerer i gaderne.”

Debatten, der udspiller sig i indslaget, ligger helt inden for rammerne af et debatprogram, hvorfor Radio24syv finder klagepunktet grundløst.

- Udsagn 4

Klagepunktet vedrører udsagnet om, at ”*Det er jo en flok neonazister, som taler om raceteori*”, som i indslagens fremsættes af paneldeltageren [Paneldeltager C].

Radio24syv har bemærket, at begrebet neofascisme anvendes i flere sammenhænge i samfundsdebatten, og at der er givet flere tolkninger af, hvad begrebet helt præcis dækker over. I Gyldendals Den Store Danske defineres nyfascisme således:

”Betegnelsen anvendes også om højreekstremistiske bevægelser og partier uden for Italien, der sluttede op om fascismens ideologi, symboler og aktionsformer. Nyfascistiske forestillinger findes bl.a. hos Front National i Frankrig, Republikanerne (REP) i Tyskland og Gyldent Dagry i Grækenland.”

Betegnelsen ”neofascister” står for [Paneldeltager C]s egen regning, og den er fremsat som led i en debat. Men i betragtning af den måde [Klager] manifesterer sig på rundt omkring i Europa, hvem bevægelsen samarbejder med i Europa, dens erklærede mål om at udvise ikke vestlige borgere og skabe et såkaldt etnokulturelt Europa, finder Radio24syv det inden for rammerne af en åben og fri debat, at [Paneldeltager C] sammenligner [Klager] med bevægelser som Front National, Republikanerne og Gyldent Dagry – og Radio24syv mener ikke, at studieværten skulle have reageret på det.

I relation til brugen af begrebet raceteori har Radio24syv indledningsvist bemærket, at indslaget ikke kun er møntet på den danske afdeling, men på bevægelsen i det hele taget.

[Klager] anvender ofte begrebet etnokulturel identitet og beskriver flere steder sig selv som en ”patriotisk bevægelse”, der arbejder for at ”bevare dansk og europæisk etnokulturel identitet”. På bevægelsens danske hjemmeside står således ”*Vi taler om etnokulturel identitet, fordi både det etniske og det kulturelle er vigtige elementer i vores identitet*”.

En søgning i Den Danske Ordbog viser imidlertid, at ordet ”etnokulturel” ikke har nogen betydningsangivelse, hvorfor ordet i en dansk sammenhæng sandsynligvis bruges i mange forskellige sammenhænge og betydninger.

[Klager]s danske talsperson [Talspersonen] har i interviewet i Politiken den 18. december 2017 forklaret bevægelsens holdning til race således:

»Nej. Vi snakker ikke om race på den måde. Identitet kan ikke reduceres til race. Det har i virkeligheden noget at gøre med selvbestemmelse - at man bestemmer over sit eget land og ikke lader andre diktere befolkningssammensætningen. Vores opfattelse at forskellige kulturer er etno-pluralistisk, så vi mener, at alle bør dyrke deres egen kultur, men gøre det i deres egne lande« [...]»
 »Både din etnicitet og kulturelle identitet er en del af dig. Det er det, der gør dig til en del af et fællesskab. Kultur kan ikke adskilles fra det etniske folk, der har skabt den«.

Uanset, at [Klager] forsøger af forklare bevægelsens holdning til ikke-europæiske folkeslag med begreber, som ikke har nogen klar betydning til dansk, så taler bevægelsen om særlig etnicitet og et etnisk folk. I ordbogen Den Store Danske fremgår følgende definitioner på ”etnisk gruppe” og ”etnicitet”:

”*Etnisk gruppe*

[...]

Politisk og i pressen bruges betegnelsen etnisk gruppe ofte om befolkningsgrupper, uanset om medlemmerne anerkender hinanden eller vedkender sig gruppens etnicitet. I denne upræcise anvendelse bliver begrebet ofte synonymt med race.

[...]”

og

”*Etnicitet*, begreb, der siden 1960’erne har vundet indpas i samfundsvidenskaberne som betegnelse for politisk og kulturelt definerede gruppetilhørsforhold inden for etniske grupper. Som betegnelse for politisk og kulturelt definerede grupper uden egen stat har etnicitet stort set afløst begrebet stammetilhørsforhold.

[...]”

Det er således inden for rammerne af en fri og åben debat, at [Paneldeltager C] i indslaget vurderer, at [Klager] taler om raceteori. Det er derfor ikke Radio24syvs opfattelse, at studieværten skulle have reageret på udsagnet.

[Klager] har under Pressenævns sagen fremhævet, at bevægelsen selv har en klar definition på begrebet "etnokulturel". Dette ændrer dog ikke på det faktum, at det ikke har været muligt for Radio24syv at finde en blot tilnærmelsesvis officiel anerkendt definition af begrebet. Når bevægelsen anvender sådanne begreber i en meget polariseret og ophedet europæisk debat om islam, muslimsk indvandring og raceuligheder, er det Radio24syvs opfattelse, at bevægelsen må acceptere, at andre stemmer i debatten tolker begreberne og giver udtryk for, at det efter deres opfattelse trækker tråde til raceteorier og målsætninger om "etnisk rene samfund".

- Udsagn 5

For så vidt angår indslaget udsagn om, at [Klager]s medlemmer er "ekstremt fremmedfjendske", har Radio24syv bemærket, at [Klager] taler om masseinvasion af ikke-vestlige mennesker, om befolkningsudskiftning og om muslimske befolkningsgrupper som fjender. Samtidig afholder bevægelsen demonstrationer under slogans som "Byg Fort Europa" og "Totalt asyl-stop", opfordrer til modstandskamp, ønsker hjemsendelse af alle ikke vestlige indvandrere om nødvendigt med tvang og stop for asyl til mennesker på flugt.

Videre betegner uafhængige internationale medier som BBC, The Guardian, Deutsche Welle og mange andre konsekvent [Klager] som tilhørende det yderste og ekstreme højre. Eksempelvis betegnes bevægelsen i et nyhedsindslag fra den engelske tv-kanal, Channel 4, som tilhørende "the far right" og "too radical for Front National". Samtidig betegnes [Klager] på Wikipedias danske side som højreekstrem.

Adjunkt ved Nationalt Videnscenter for Historie- og Kulturarvsformidling [Adjunkten], som har skrevet ph.d.-afhandling om politiske bevægelser i Danmark og forsket i [Klager], ser sådan her på bevægelsen:

"Man kan sige, at de forsøger at gøre islamofobi og fremmedfrygt mainstream med smarte aktioner, der er målrettet ungdommen og spiller på en angst for den europæiske kulturs undergang, hvor masseindvandring bliver fremstillet som fjenden".

En bevægelse kan ikke selv definere, hvordan den bliver betegnet i medier og i debatter. At [Klager] ikke ønsker at blive betegnet som indvandrerfjendtlig, fremmedfjendsk eller ekstremt fremmedfjendsk ved at påberåbe sig, at dens aktivisme og ønsker om politisk forandring "aldrig retter sig mod enkelte immigranter eller flygtninge" klinger ifølge Radio24syv hult, set i lyset af dens konkrete aktioner og karakteren af bevægelsens udtalelser om hele befolkningsgrupper. Radio24syv anser således også denne del klagen som grundløs.

- Udsagn 6

I relation til påstanden om, at [Klager] bunder "i en ekstrem form for fascisme", har Radio24syv indledningsvist henvist til mediets besvarelse vedrørende udsagn 4 samt besvarelsen af udsagn 1, hvori der henvises til den tyske rapport, der betegner bevægelsen som værende en del af det ekstreme højre. Hertil har Radio24syv tilføjet, at den internationale Wikipedia betegner [Klager] på følgende måde: "*The movement has been also widely considered neo-fascist, although [Klagers franske navn] does not consider itself as such.*"

På den baggrund finder Radio24syv, at det samlet set er inden for rammerne af en debat om bevægelsen at betegne den som nyfascistisk og være inspireret af fascistiske og nationalsocialistiske bevægelser.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Hanne Schmidt, Jørn Mikkelsen, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

Pressenævnet bemærker, at det følger af medieansvarslovens § 43, at Pressenævnet træffer afgørelse i sager om, hvorvidt der er sket offentliggørelse i strid med god presseskik, jf. § 34, og hvorvidt et massemedie efter reglerne i lovens kapitel 6 er forpligtet til at offentliggøre et genmæle. Spørgsmål om, hvorvidt der er sket en overtrædelse af straffelovens bestemmelser om ærekrænkelser, hører under domstolene og falder uden for nævnets kompetence.

Genmæle

[Klager] har anmodet om at få bragt følgende genmæle:

”Der er blevet fremført anklager mod bevægelsen [Klager], som er injurierende og usande. Det er blevet påstået at; [Klager] er en del af nationalsocialistiske bevægelser, grupper, som blomstrer i disse år overalt i Europa, at bevægelsen tilegner sig egenskaber som lægger op til vold - som er en del af en proces, som vil føre til at bevægelsen skal lære at bruge våben, hvilket kan føre til en situation hvor ’vi oplever at folk skyder hinanden ned på gaden. Ydermere blev [Klager] anklaget for at ’være neofascister, som taler om raceteori, (...), samt at være ’ekstremt fremmedfjendske’, såvel som at ’bunde i en ekstrem form for fascisme’.

Disse anklager er ikke korrekte. [Klager] er ikke nationalsocialister, fascister eller neofascister. [Klager]s medlemmer er ikke ekstremt fremmedfjendske, og bevægelsen retter ikke sin aktivisme, eller anden aktivitet, mod individer, men mod strukturer. Radio 24/7 beklager disse fejl.”

Det følger af medieansvarsloven, at en anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom. Et genmæle skal i alt væsentligt være begrænset til de nødvendige faktiske oplysninger, jf. lovens § 36, stk. 1, og § 38, stk. 1.

Pressenævnet finder, at [Klager]s genmæletekst ikke er begrænset til de nødvendige faktiske oplysninger. Det fremgår dog tydeligt af teksten, hvilke oplysninger klager ønsker et genmæle over for. Det bemærkes i den forbindelse, at indslagets udsagn: *”At vi har en gruppe mennesker på den måde, der opruster til en eller anden form for, ja, det de selv betegner som en*

modstandskamp.”, som omtales som udsagn 2 i punkt 2, Parternes synspunkter, ikke fremgår af [Klager]s genmæletekst. Pressenævnet tager derfor ikke stilling til det pågældende udsagn.

[Klager] har herefter anmodet om et genmæle over for følgende fem punkter:

1. At [Klager] er nationalsocialistisk.
3. At [Klager] tilegner sig egenskaber, der lægger op til vold.
4. At [Klager] er neonazister, der taler om raceteori.
5. At [Klager] er ekstremt fremmedfjendske.
6. At [Klager] bundet i en ekstrem form for fascisme.

Ad 1

I indslagetets intro udtaler studieværten [Værten] blandt andet:

”Der er mange, eller der er en del nationalsocialistiske bevægelser og grupper, som blomstrer i disse år overalt i Europa. Den nazistiske og nordiske modstandsbevægelse i Sverige har vokset sig stor nok til at udgøre en reel terrortrussel ifølge de svenske myndigheder. I Frankrig har den indvandre-kritiske ungdomsbevægelse [Klagers franske navn] rimelig meget medvind i sejlene.”

Rushys Roulette er et debatprogram og fremstår også efter sit indhold som et sådant. I debatprogrammer tillades – ligesom i lederartikler og debatindlæg – en højere grad af frisprog end i nyhedsprogrammer og reportager. Det er sædvanligt, at deltagerne fremkommer med udtalelser, hvormed de tilkendegiver deres vurderinger af og holdninger til et givent forløb.

Pressenævnet finder, at udsagnet fremstår som [Værten]s subjektive vurdering af [Klager] og andre bevægelers ideologiske overbevisning og ikke som en faktisk oplysning. Allerede derfor er [Klager] ikke berettiget til at genmæle over for udsagnet.

Ad 3 og 6

[Klager] har anmodet om genmæle over for følgende udsagn:

”[...] at tilegne sig egenskaber som lægger op til vold [...] For på et eller andet tidspunkt, hvem ved, så kan det være, at de også skal lære at skyde med våben eller noget andet. [...] For vi har, altså historisk set, har vi før talt om, at det ikke er så farligt, fordi det er en lille gruppe, og lige pludselig har de vokset sig meget større, og så står vi der midt i en krig hvor, folk de overfalder hinanden på gaden.”

og

”i sidste ende så bundet det i en ekstrem form for fascisme.”

Udsagnene fremføres i indslaget af paneldeltageren [Paneldeltager B] som i udsagn 3 udtaler sig på baggrund af oplysningen om, at [Klager] har arrangeret en sommerlejr, hvor deltagerne blandt andet modtager træning i selvforsvar og i, hvordan de skal håndtere masseanholdelser. Udsagn 6 er [Paneldeltager B]s svar på følgende spørgsmål fra værten, [Værten]:

”Jeg tænker, når man taler om religiøs ekstremisme, så har vi jo x antal programmer, exitprogrammer, og hvad ved jeg, vi sætter i værk. Vi har et øje på hver finger og tå for at finde ud af, hvad er det, de gør. De her grupper, nu ikke kun [Klager], der er også andre grupper, som går lidt under radaren, kan vi som samfund gøre noget for at fange dem ind eller noget?”

Det påklagede udsagn fremkommer i sammenhæng med følgende svar:

”Det er jo ekstremisme fra højre- og venstrefløjen, og der er løsningerne de samme, fordi det er ekstreme holdninger, bare forskellige fløje, og i sidste ende så bunder det i en ekstrem form for fascisme.”

Pressenævnet finder, at de påklagede udsagn klart fremstår som paneldeltageren [Paneldeltager B]s subjektive vurderinger. Allerede derfor er [Klager] ikke berettiget til at få genmæle over for de påklagede udsagn.

Ad 4 og 5

[Klager] har anmodet om genmæle over for følgende udsagn, som i indslaget fremføres af paneldeltageren [Paneldeltager C]:

”Det er jo en flok neonazister, som taler om raceteori”,

og

”ekstremt fremmedfjendske”

Pressenævnet finder, at udsagnene klart fremstår som [Paneldeltager C]s subjektive vurderinger og ikke som faktiske oplysninger vedrørende [Klager]. [Klager] er derfor ikke berettiget til at få genmæle over for disse udsagn.

Samlet set finder Pressenævnet således, at der ikke er grundlag for genmæle over for de påklagede udsagn i udsendelsen. Hertil bemærkes det, at [Klager] har afvist Radio24syvs tilbud om at stille op i en efterfølgende liveudsendelse i Rushys Roulette og dér redegøre for bevægelsens synspunkter og baggrund.